

АНГЛОМОВНА ТЕРМІНОСИСТЕМА ФАНФІКШЕН

ENGLISH TERMINOLOGICAL SYSTEM OF FANFICTION

Станко Д.В.,
orcid.org/0000-0002-7858-8663
кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри англійської філології
Ужгородського національного університету

У статті висвітлюються особливості англійської терміносистеми фанфікшен. Семантична класифікація термінів фанфікшен демонструє, як різноманітні аспекти цього жанру відображаються у специфічній термінології. Виокремлено такі категорії: терміни, пов'язані з оригінальними творами (наприклад, «canon» і «non-canon»), альтернативними світами та часовими лініями (такі як «AU» та «crossover»), типами персонажів («OC» та «OOC»), стосунками між персонажами («OTP», «ship», «slash»), жанрами та стилями написання («fluff», «angst», «hurt/comfort», «lemon», «PWP»), структурою та форматом фанфіку («drabble», «one-shot», «multichapter») та термінами, пов'язаними зі спільнотою («fandom», «beta-reader»). Способи словотвору англійських термінів фанфікшену відображають різноманітні мовні процеси, що використовуються для створення нових термінів і адаптації існуючих слів. Основні методи включають композицію, аббревіацію, афіксацію, калькування, скорочення та запозичення з інших мов. Ці способи словотвору допомагають створювати терміни, що відображають специфічні явища та поняття у фанфікшені, забезпечуючи точність і ефективність комунікації серед учасників спільноти. Завдяки цьому терміни стають частиною динамічної та інноваційної мовної системи, яка відповідає потребам і розвитку фанфікшен-культури. Етимологія англійських термінів фанфікшену показує, що вони походять з різних джерел, включаючи канонічні твори, фанатську культуру, характеристики персонажів, жанрові особливості, структурні та форматні аспекти творів, а також запозичення з інших мов і культур. Ці терміни відображають інновації та адаптації в мові, що виникають у відповідь на потреби фанатських спільнот. Завдяки цим різноманітним етимологічним кореням терміни фанфікшену стають багатограничними і відображають динаміку розвитку жанру, його взаємодію з іншими культурними та мовними традиціями, а також специфічні особливості творів, створених фанатами.

Ключові слова: термін, терміносистема, семантична класифікація, етимологія, фанфікшен.

The article highlights the peculiarities of the English terminology of fan fiction. Semantic classification of fan fiction terms demonstrates how various aspects of this genre are reflected in specific terminology. The following categories are distinguished: terms related to original works (such as “canon” and “non-canon”), alternate worlds and timelines (such as “AU” and “crossover”), character types (“OC” and “OOC”), relationships between characters (“OTP”, “ship”, “slash”), genres and writing styles (“fluff”, “angst”, “hurt/comfort”, “lemon”, “PWP”), fanfic structure and format (“drabble”, “one-shot”, “multichapter”) and terms related to the community (“fandom”, “beta-reader”). The ways in which English fan fiction terms are formed reflect the various linguistic processes used to create new terms and adapt existing words. The main methods include composition, abbreviation, affixation, clipping, and borrowing from other languages. These patterns of word formation help create terms that reflect specific phenomena and concepts in fan fiction, ensuring accuracy and efficiency of communication among community members. Thanks to this, the terms become part of a dynamic and innovative language system that meets the needs and development of fan fiction culture. The etymology of English fan fiction terms shows that they come from a variety of sources, including canonical works, fan culture, personage characteristics, genre features, structural and format aspects of works, and borrowings from other languages and cultures. These terms reflect the innovations and adaptations in language that arise in response to the needs of fan communities. Thanks to these diverse etymological roots, fan fiction terms become multifaceted and reflect the dynamics of the genre's development, its interaction with other cultural and linguistic traditions, as well as the specific features of fan-made works.

Key words: term, terminological system, semantic classification, etymology, fan fiction.

Постановка проблеми. Фанфікшен вже давно став невід'ємною частиною сучасної поп-культури, тому вивчення англійської терміносистеми фанфікшен є актуальним з кількох причин, пов'язаних з культурними, лінгвістичними та соціальними аспектами. Терміносистема фанфікшену є цікавим об'єктом для лінгвістичного аналізу, оскільки вона містить безліч нових слів і фраз, що відображають інновації в мові. Англійська є глобальною мовою, тож вивчення її терміносистеми у фанфікшені дозволяє дослідити, як мова адаптується і змінюється під впливом нових культурних явищ.

Соціальний аспект містить дослідження терміносистеми фанфікшену спрямовані на пояснення того, як формуються і розвиваються онлайн-спільноти фанатів. До того ж, терміни фанфікшену можуть відображати групову ідентичність та відчуття належності до певної спільноти. Вивчення фанфікшену має також освітню цінність. Так, вивчення англійського фанфікшену може покращити навички аналізу текстів, літературного критичизму та розуміння жанрових особливостей.

У цілому, фанфікшен є глобальним явищем, тож дослідження англійської терміносистеми

дозволяє краще розуміти глобальні тенденції в культурі фанфікшену. Аналіз термінів і концепцій, що використовуються в англomовних фанфікшенах, допомагає у перекладі та адаптації цих творів для інших культур і мов. Формування терміносистеми фанфікшену важливе для дослідження цифрової культури, зокрема поведінки користувачів на платформах для обміну текстами.

Таким чином, вивчення англomовної терміносистеми фанфікшен є актуальним і корисним з різних аспектів, що включають культурні, лінгвістичні, соціальні, освітні та міжнародні перспективи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Різномалузеве дослідження феномену фанфікшен розпочалося в 1980-х роках, а в 1990-х роках набуло системного характеру. Пілотними розвідками у цій сфері стали роботи двої вчених: у 1992 році Х. Дженкінс опублікував свою монографію «Текстові браконьєри: телевізійні шанувальники та культура співучасті», а К. Бекон-Сміт написала працю «Підприємливі жінки: телевізійний фандом і створення популярного міфу». Генрі Дженкінс визначив фанфікшен як культуру «текстових браконьєрів», які несуть значення та образи канонічних творів для створення величезної кількості інших текстів різного типу та статусу [10].

Досить часто перші дослідження фанфіків розглядали це явище з гендерної точки зору, оскільки, як вважалося, практика фанфіку переважно жіноча. Найпоширенішим джерелом для дослідження фанфіків були фандомні матеріали з популярних на той час телесеріалів. Основним фокусом дослідження фандомів були практики та цінності їх учасників, характеристики фана як особистості, а також відмінні риси культури, яку створили учасники фандомів. Переважна більшість наукових робіт про фанфіки опубліковано в країнах ЄС та США. У них, зокрема, феномен фанфіку досліджувався як феномен культури [9; 11], соціокультурний феномен [12], комплексний соціокультурний феномен [3; 4; 5], спеціальний літературний твір [6; 7]. Проте, як бачимо, у даному переліку бракує лінгвістичного фокусу дослідження, що увиразнює актуальність нашої статті.

Постановка завдання. Мета роботи полягає у аналізі терміносистеми англomовного фанфікшену. Для досягнення мети необхідно виконати наступні завдання: 1) розглянути теоретичне підґрунтя дослідження; 2) виокремити мотивувальні особливості англomовних термінів фанфікшену; 3) охарактеризувати системно-структурні особливості англomовних термінів фанфікшену.

Виклад основного матеріалу. Терміносистема – це сукупність термінів певної галузі знань або діяльності, які пов'язані між собою за змістом і утворюють організовану систему. Термінологія кожної окремої галузі має свої особливості та структуру, яка допомагає систематизувати й ефективно передавати знання. Основні характеристики терміносистеми включають:

- системність (терміни об'єднані в логічно організовану систему, де кожен термін має своє місце і функцію);

- спеціалізованість (терміни використовуються в конкретній галузі знань і часто мають вузькоспеціалізовані значення);

- однозначність (терміни мають чітко визначені значення, що мінімізує можливість неоднозначного трактування);

- стандартизація (багато терміносистем піддаються стандартизації для забезпечення єдиного підходу до вживання термінів);

- динамічність (терміносистеми можуть змінюватися та оновлюватися в міру розвитку відповідної галузі знань).

Терміносистема дозволяє упорядкувати знання в певній галузі, забезпечити ефективну комунікацію між фахівцями, полегшити процес навчання та передачі знань, сприяти стандартизації та уніфікації термінів для уникнення неоднозначностей.

На нашу думку, найбільш повне визначення поняття «термін» подає українська вчена О. Селіванова у своїй термінологічній енциклопедії: «термін (від лат. terminus – межа, Terminus у давніх римлян був богом межі і межового каменя, який охороняв недоторканність земельної ділянки, установлював межу), – слово чи сполука, що позначає поняття спеціальної сфери спілкування в науці, виробництві, техніці, мистецтві, у конкретній галузі знань чи людської діяльності» [1, с. 617].

Терміни зазвичай створюються шляхом метафоризації (використання знаків з одного контексту для позначення іншого), запозичення, калькування з інших мов або морфологічних методів утворення слів, часто з використанням міжнародних елементів, стандартних морфем (терміноелементів), аббревіацій та аналогій. Між загальною мовною системою та спеціалізованою терміносистемою відбувається взаємодія, яку дослідники називають детермінологізацією (коли термін стає загальноживим словом) або термінологізацією (коли звичайне слово або сполука стають термінами). Також існує процес ретермінологізації – переміщення термінів з однієї терміносистеми в іншу зі збереженням або зміною

семантики. Терміносистеми мови є предметом вивчення лінгвістичної галузі – термінології [1].

На нашу думку, щодо напрямків дослідження термінів, можна виділити три різних підходи у розвитку теорії терміна і термінології. Перший напрямок виокремлює термін як «особливу одиницю», знак спеціальної семіотичної системи, що виходить за межі мови. Другий напрямок розглядає термін у рамках загальнолітературної мови як слово з усіма характеристиками слова як лексичної одиниці, не маючи особливих відмінностей у формі або змісті. Третій напрямок базується на системно-структурному та функціональному підході до аналізу та класифікації мовних одиниць, де термін (будь то просте слово, складне слово чи словосполучення) визначається в рамках загальнонаціональної мови, враховуючи його функцію як мовного засобу номінації спеціального значення в системі понять науки, техніки та інших сфер професійної діяльності. На нашу думку, саме третій підхід є найбільш повним та відкриває широкі можливості для всебічного вивчення певної терміносистеми [2].

Отже, терміносистема є важливим інструментом для організації та розвитку будь-якої галузі знань, включаючи такі специфічні області, як фанфікшен. Насамперед розглянемо критерії семантичної класифікації аналізованих термінів. Виокремлюємо наступні різновиди:

Терміни, пов'язані з оригінальними творами

– Canon – оригінальний сюжет, події та персонажі, створені авторами офіційних творів.

– Non-canon – події або стосунки, які не є частиною офіційного сюжету.

Терміни, пов'язані з альтернативними світами та часовими лініями

– AU (Alternate Universe) – альтернативний всесвіт, де події та персонажі відрізняються від канону.

– Crossover – історія, яка поєднує елементи двох або більше різних канонів.

Терміни, що описують типи персонажів

– OC (Original Character) – оригінальний персонаж, створений автором фанфіку.

– OOC (Out of Character) – поведінка персонажа, яка не відповідає його канонічному образу.

Терміни, що описують стосунки між персонажами

– OTP (One True Pairing) – улюблена пара фанатів у конкретному фандомі.

– Ship – стосунки між двома персонажами, які підтримують фанати.

– Slash – романтичні або сексуальні стосунки між персонажами однієї статі.

Терміни, що описують жанри та стилі написання

– Fluff – легка, мила, безконфліктна історія.

– Angst – історія, сповнена страждань, емоційної напруги та конфліктів.

– Hurt/Comfort – жанр, де один персонаж переживає біль або труднощі, а інший його підтримує.

– PWP (Plot? What Plot?) – історія без значного сюжету, зазвичай зосереджена на сексуальних сценах.

Терміни, пов'язані зі структурою та форматом фанфіку

– Drabble – дуже короткий фанфікшен, зазвичай близько 100 слів.

– One-shot – фанфікшен, що складається з однієї завершені історії.

– Multichapter – фанфікшен, що складається з кількох розділів.

Терміни, пов'язані з фанатською спільнотою

– Fandom – спільнота фанатів певного медіа.

– Beta-reader – людина, яка перевіряє та редагує фанфікшен перед його публікацією.

Перейдемо до розгляду основних способів словотвору. Проведений аналіз показав, що у термінології фанфікшену використовуються різноманітні методи словотвору, які допомагають створювати нові терміни та адаптувати існуючі. Основні методи словотвору включають:

Композиція (Compounding), яка передбачає поєднання двох або більше слів для створення нового терміну, наприклад, fanfiction: «fan» (фанат) + «fiction» (художня література).

Абревіація (Abbreviation), яка використовує скорочення слів або фраз. AU є скороченням від «Alternate Universe»; OTP – скорочення від «One True Pairing», OOC – скорочення від «Out of Character», OC – скорочення від «Original Character».

Афіксація (Affixation). Цей метод включає додавання префіксів або суфіксів до основи слова, наприклад, fandom: основа «fan» + суфікс «-dom».

Калькування (Calquing) передбачає переклад або адаптацію термінів з інших мов. Наприклад, lemon – японський термін, що означає еротичний зміст, запозичений в англійську фанфікшн-культуру.

Скорочення (Clipping) Зменшення слова шляхом відсічення частини, наприклад, fluff є скороченням від «fluffy» (пухнастий, легкий), ship – скорочення від «relationship» (відносини), використовується для позначення улюблених пар.

Запозичення (Borrowing) передбачає запозичення слів з інших мов або культур. Так, canon має латинське походження, що означає «правило»

або «стандарт», адаптоване для опису оригінального твору.

Зазначені методи допомагають створювати нові терміни та адаптувати існуючі, що відображає динамічність та інноваційність фанфікшн-культури.

Висновки. Семантична класифікація термінів фанфікшен демонструє, як різноманітні аспекти цього жанру відображаються у специфічній термінології. Терміни фанфікшену можна поділити на кілька основних категорій, які включають терміни, пов'язані з оригінальними творами (наприклад, «canon» і «non-canon»), альтернативними світами та часовими лініями (такі як «AU» та «crossover»), типами персонажів («OC» та «OOC»), стосунками між персонажами («OTP», «ship», «slash»), жанрами та стилями написання («fluff», «angst», «hurt/comfort», «lemon», «PWP»), структурою та форматом фанфіку («drabble», «one-shot», «multichapter») та термінами, пов'язаними зі спільнотою («fandom», «beta-reader»). Ця класифікація допомагає систематизувати терміни, полегшуючи розуміння їх значення та використання у контексті фанфікшену, а також підкреслює багатогранність та специфічність цього жанру як важливої частини сучасної поп-культури та цифрової культури.

Способи словотвору англomовних термінів фанфікшену відображають різноманітні мовні процеси, що використовуються для створення

нових термінів і адаптації існуючих слів. Основні методи включають композицію, абрєвіацію, афіксацію, калькування, скорочення, використання фразеологічних одиниць та запозичення з інших мов. Ці способи словотвору допомагають створювати терміни, що відображають специфічні явища та поняття у фанфікшені, забезпечуючи точність і ефективність комунікації серед учасників спільноти. Завдяки цьому терміни стають частиною динамічної та інноваційної мовної системи, яка відповідає потребам і розвитку фанфікшен-культури.

Етимологія англійських термінів фанфікшену показує, що вони походять з різних джерел, включаючи канонічні твори, фанатську культуру, характеристики персонажів, жанрові особливості, структурні та форматні аспекти творів, а також запозичення з інших мов і культур. Ці терміни відображають інновації та адаптації в мові, що виникають у відповідь на потреби фанатських спільнот. Завдяки цим різноманітним етимологічним кореням терміни фанфікшену стають багатогранними і відображають динаміку розвитку жанру, його взаємодію з іншими культурними та мовними традиціями, а також специфічні особливості творів, створених фанатами.

Перспективу цього дослідження вбачаємо в аналізі функціонування зазначених термінів в межах англomовних платформ фанфікшен.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Д'яков С. А., Кияк Е. Р., Куделько, З. Б. Основи термінотворення. Семантичні та соціолінгвістичні аспекти. Київ, Академія. 2000. 199 с.
2. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля – К., 2006. 716 с.
3. Black R. W. Access and Affiliation : The Literacy and Composition Practices of English-Language Learners in an Online Fanfiction Community. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*. 2005. Vol. 49 (2). P. 118–128.
4. Bronwen T. What Is Fanfiction and Why Are People Saying Such Nice Things about It? *Story Worlds : A Journal of Narrative Studies*. 2011. Vol. 3. P. 1–24.
5. Busse K., Hellekson K. *Work in Progress. Fan Fiction And Fan Communities in the Age of the Internet*. Jefferson, North Carolina : Mc Farland & Company, 2006. P. 5–32.
6. Derecho A. Archontic literature : A definition, a history and several theories of fan fiction. *Fan fiction and fan communities in the age of the Internet*. Jefferson, North Carolina : Mc Farland & Company, 2006. P. 61–78.
7. Driscoll C. One true pairing : the romance of pornography and the pornography of romance. *Fan fiction and fan communities in the age of the Internet*. Jefferson, North Carolina : Mc Farland & Company, 2006. P. 79–98.
8. Fanfiction. URL: https://en.wikipedia.org/wiki/Fan_fiction (дата звернення: 10.05.2024).
9. Fiske J. *The cultural economy of fandom. The adoring audience. Fan culture and popular media*. London : Routledge, 1992. P. 30–49.
10. Jenkins H. *Textual poachers: Television fans and participatory culture*. London: Routledge, 1992. 424 p.
11. Grossberg L. *The affective sensibility of fandom. The adoring audience. Fan culture and popular media*. London : Routledge, 1992. P. 50–65.
12. Pugh S. *The democratic genre. Fan fiction in a literary context / S. Pugh*. Brigend, UK : Seren Books, 2005. 282 p.
13. Cambridge dictionary. URL: <https://dictionary.cambridge.org> (дата звернення: 12.05.2024).
14. Collins dictionary. URL: <https://www.collinsdictionary.com> (дата звернення: 12.05.2024).
15. Oxford dictionary. URL: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com> (дата звернення: 12.05.2024).
16. Webster's dictionary. URL: <https://www.merriam-webster.com/> (дата звернення: 12.05.2024).